

**PROTOKÓŁ**  
**z kontroli kompleksowej**  
**z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie**  
**w Urzędzie Miasta w Elku**

Kontrola kompleksowa została przeprowadzona w dniach 26-28 kwietnia 2017 r. w siedzibie jednostki kontrolowanej, zlokalizowanej pod adresem: ul. Piłsudskiego 6,19-300 Elk oraz w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, mieszczącej się pod adresem: ul. Piłsudskiego, 19-300 Elk. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- Edyta Jurgielewicz – główny specjalista, nr legitymacji służbowej – 1/2016, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 kwietnia 2017 r., nr FK-VI.0030.292.2017,
- Tomasz Jadanowski – główny specjalista, nr legitymacji służbowej – 34/2016, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 kwietnia 2017 r., nr FK-VI.0030.292.2017 – kierujący zespołem,
- Ewa Korycka – główny specjalista, nr legitymacji służbowej – 4/2016, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 kwietnia 2017 r., nr FK-VI.0030.292.2017.

W okresie objętym kontrolą funkcję Prezydenta Miasta Elku pełnił Pan Tomasz Andrukiewicz.

Prezydent Miasta do składania wyjaśnień i oświadczeń w związku prowadzoną kontrolą, upoważnił pisemnie:

- Panią Anetę Ruszczyk, która w okresie objętym kontrolą pełniła funkcję dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elku,
- Panią Teresę Stankiewicz, która w okresie objętym kontrolą pełniła funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Panią Irenę Podlecką Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej UM w Elku.

[dowód: akta kontroli str. 1]

**Zakres kontroli**

Tworzenie i funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

**Okres objęty kontrolą:** od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. do dnia 28 kwietnia 2017 r.

## Wpis do rejestru kontroli

Zespół kontrolujący dokonał wpisów dotyczących przeprowadzenia kontroli do:

- Książki kontroli Urzędu Miasta w Ełku – pod pozycją nr 4 w 2017 r.,
- Książki kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku – pod pozycją nr 2 w 2017 r.

## Wykaz aktów prawnych wykorzystanych w kontroli

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

## Użyte w protokole skróty

- **Gmina** - oznacza Gminę Miejską Ełk,
- **UM** - Urząd Miasta w Ełku,
- **MOPS, Ośrodek** - oznacza Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku,
- **pracownik socjalny** - oznacza pracownika socjalnego MOPS w Ełku,
- **Program** - oznacza gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- **ustawa** - oznacza ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- **rozporządzenie** - oznacza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- **procedura „Niebieskie Karty”, procedura** - oznacza procedurę wskazaną w ww. rozporządzeniu,
- **„NK-A”, „NK-C”, „NK-D”** - oznacza formularze „Niebieska Karta” wskazane w ww. rozporządzeniu, wypełniane w ramach procedury,
- **Zespół Interdyscyplinarny, Zespół, ZI** - oznacza Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Ełku,
- **Przewodnicząca, Przewodnicząca Zespołu** - oznacza Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej w Ełku,
- **MKRPA** - oznacza Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku,
- **NZOZ** - niepubliczny zakład opieki zdrowotnej.

## USTALENIA KONTROLI:

Miasto Ełk działa w oparciu o Statut, a Urząd Miasta Ełku w oparciu o Regulamin Organizacyjny.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały 2 Statuty Miasta Ełku, uchwalone Uchwałami Rady Miasta Ełku, tj.:



- Uchwałą Nr XX/186/08 z dnia 29 stycznia 2008 r.,
- Uchwałą Nr XIX.195.16 z dnia 25 maja 2016 r.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta w Ełku, wprowadzony Zarządzeniem Nr 723/2012 Prezydenta Miasta Ełku z dnia 1 sierpnia 2012 r., ze zmianami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut MOPS, nadany Uchwałą Nr XXVI/252/08 Rady Miasta Ełku z dnia 2 września 2008 r., ze zmianami.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Organizacyjny MOPS, wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka z dnia 28 grudnia 2015 r.

[dowód: akta kontroli str. 2-3]

### **I. Realizacja zadania w zakresie opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą realizowano „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Ełku na lata 2016-2020”, przyjęty Uchwałą Nr XIV.154.16 Rady Miasta Ełku z dnia 26 stycznia 2016 r.

W ww. Programie zawarto m.in.:

- diagnozę zjawiska przemocy w Mieście Ełk,
- analizę SWOT systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Mieście Ełk,
- cel główny i cele szczegółowe,
- wskaźniki osiągnięcia celów,
- przewidywane efekty,
- zadania do realizacji,
- realizatorów,
- źródła finansowania,
- harmonogram działań,
- sposób monitorowania i ewaluacji programu.

W ww. Programie jako cel główny wskazano: zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Ełku.

Określono również następujące cele szczegółowe:

- usprawnienie współpracy podmiotów lokalnych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- podniesienie kompetencji i umiejętności osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności do oferty wsparcia i różnorodnych form pomocy osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zbyt mała skuteczność ochrony ich praw,
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

[dowód: akta kontroli str. 4-33]

W oparciu o pisemne wyjaśnienie dyrektor MOPS oraz sprawozdanie z realizacji Programu w 2016 r., które zostało przedstawione na sesji Rady Miasta Ełku w dniu 28 marca 2017 r.

ustalono, że w ramach realizacji ww. Programu m.in.:

- w ramach Kampanii „Biała Wstążka”, zorganizowano konferencję w której wystąpili prelegenci, specjaliści pracujący w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. specjalista ds. pracy z osobami stosującymi przemoc, specjalista ds. pracy z dziećmi dotkniętymi przemocą w rodzinie. W konferencji wzięło udział 97 osób. W ramach kampanii został również zorganizowany konkurs plastyczny wśród uczniów szkoły podstawowej pt. „DOBRE RELACJE - NIE dla przemocy”. Na podstawie wyróżnionych prac plastycznych powstał plakat promujący Kampanię „Biała Wstążka 2016”,
- Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” i MOPS zrealizowali projekt „Marzenia mojej rodziny...” współfinansowany przez Samorząd Miasta Ełku, w ramach którego opracowano broszurę „Nie o takim księciu marzyłam. Prawdziwe historie trzech kobiet”,
- w ramach współpracy Samorządu Miasta Ełku, Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Ełku i członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Ełku powstał Punkt Konsultacyjny dla osób uwikłanych w przemoc „Latarnia”,
- zrealizowano w ramach Rządowego programu „Razem bezpieczniej” projekt „Rodzina wolna od przemocy – Miasto Ełk skutecznie przeciw przemocy – edycja II”, dzięki któremu m.in. członkowie ZI udzielali porad z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zorganizowano również seminaria dla przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie pod tytułem „Edukacja dla bezpieczeństwa” przeprowadzone przez ekspertów, autorytety z dziedziny bezpieczeństwa i przeciwdziałania przemocy (przedstawiciele ogólnopolskich organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy m.in. Niebieskiej Linii). Ponadto zorganizowano cykl 3-dniowych szkoleń dla specjalistów, mających na celu zwiększenie skuteczności działań w których wzięło udział 36 przedstawicieli,
- zorganizowano obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem” w ramach którego członkowie ZI pełnili dyżury i udzielali informacji również w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Miasto Ełk wzięło udział w konkursie organizowanym przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i firmę „Avon” w ramach kampanii „AVON kontra przemoc”. Gmina została wyróżniona za podejmowane działania i nagrodzona przeprowadzeniem specjalistycznego szkolenia dla instytucji, którego tematyka związana był z zagadnieniami przydatnymi w realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadzili szkolenie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” dla przedstawicieli Szkoły Podstawowej nr 2 w Ełku,
- upowszechniano informacje dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w prasie, lokalnym radio, multimediami, stronach internetowych i portalu społecznym „Facebook”,
- zorganizowano spotkania przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach których następowała wymiana doświadczeń i dobrych praktyk,
- upowszechniano informacje o ofercie wsparcia poprzez ulotki i plakaty z aktualną bazą instytucji i podmiotów świadczących pomoc osobom doznającym przemocy.

[dowód: akta kontroli str. 34-59]

Realizacja innych zadań wskazanych w ww. Programie została opisana w dalszej części protokołu.

W zakresie opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

## II. Realizacja zadania w zakresie prowadzenia poradnictwa dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dyrektor MOPS wyjaśniła na piśmie, że poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w okresie objętym kontrolą, było świadczone:

- w Punkcie Konsultacyjnym, zlokalizowanym w MOPS, w którym dyżury pełnili:
  - psycholog – 3 razy w tygodniu, ogółem przez 8 godzin, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 162 osoby, w 2017 r. – 90 osób,
  - prawnik – raz w tygodniu przez 2 godziny, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 98 osób, w 2017 r. – 32 osoby,
  - pedagog – 2 razy w tygodniu, ogółem przez 6 godzin, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 148 osób, w 2017 r. – 27 osób,
  - socjoterapeuta – w 2016 r. – codziennie w godzinach dostosowanych do potrzeb zainteresowanych, w 2017 r. – codziennie po 3 godziny, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 42 osoby, w 2017 r. – 19 osób,
  - specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (do kontaktu z osobami stosującymi przemoc w rodzinie) – w 2016 r. – 2 razy w tygodniu po 3 godziny, w 2017 r. – raz w tygodniu przez 3 godziny, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 90 osób, w 2017 r. – 10 osób,
  - specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (do kontaktu z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie) – w 2016 r. – raz w tygodniu przez 3 godziny, w 2017 r. – raz na 2 tygodnie przez godzinę, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 28 osób, w 2017 r. – 5 osób,
  - psycholog dziecięcy – w 2017 r. raz w tygodniu przez 3 godziny, z poradnictwa ww. specjalisty w 2017 r. skorzystało 21 osób,
- w Poradni Rodzinnej przy Urzędzie Miasta Ełku, w której dyżury pełnili:
  - psycholog – w 2016 r. – 3 razy w tygodniu, ogółem przez 11 godzin, w 2017 r. – 4 razy w tygodniu ogółem przez 14 godzin, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 70 osób, w 2017 r. – 100 osób,
  - prawnik – 2 razy w tygodniu, ogółem przez 4 godziny, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 306 osób, w 2017 r. – 97 osób,
  - pedagog – 2 razy w tygodniu, ogółem przez 6 godzin, z poradnictwa ww. specjalisty skorzystało: w 2016 r. – 187 osób, w 2017 r. – 61 osób.

Dyrektor MOPS w ww. wyjaśnieniach zawarła ponadto informacje, że poradnictwo w ww. zakresie świadczyli również:

- pracownicy socjalni MOPS w godzinach pracy Ośrodka, a także dodatkowo w ramach realizowanych kampanii społecznych, w tym w ramach „Dni otwartych drzwi”,
- pedagogy w szkołach.

Ponadto, mieszkańcy Ełku mieli możliwość skorzystania z poradnictwa świadczonego przez specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym „Latarnia”. Poradnictwo świadczone było w ramach współpracy pomiędzy Kościołem Metodystyczno-Ewangelickim a MOPS.

[dowód: akta kontroli str. 60-61]

W zakresie prowadzenia poradnictwa dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

### **III. Realizacja zadania w zakresie prowadzenia interwencji w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych MOPS.**

W toku kontroli ustalono, że pracownicy socjalni MOPS, w okresie objętym kontrolą, przeprowadzili w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie 16 interwencji, w wyniku których wypełnili formularze „Niebieska Karta – A”, w tym:

- w 2016 r. – 9 formularzy,
- w 2017 r. – 7 formularzy.

W przypadku wszystkich ww. interwencji wypełnione formularze „NK-A” przekazane zostały do Przewodniczącej Zespołu, zgodnie z terminem wskazanym w § 7 ust. 1 rozporządzenia.

*[dowód: akta kontroli str. 62]*

W oparciu o przedłożoną dokumentację i wyjaśnienie dyrektor MOPS ustalono, że w okresie objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek odebrania dzieci z rodziny w trybie art. 12a ustawy. Interwencja miała miejsce w dniu 8 marca 2016 r. w wyniku której odebrano 2 dzieci w wieku odpowiednio 6 lat i 20-miesięcy. Dzieci umieszczono u ich cioci. Decyzję o powyższym podjęli pracownicy socjalni wspólnie z przedstawicielami Policji. W dniu przeprowadzenia interwencji, o podjętych czynnościach, powiadomiono sąd opiekuńczy. Pracownicy socjalni pouczyli matkę dzieci o prawie do złożenia zażalenia, do sądu opiekuńczego, na odebranie dzieci. Nie wniesiono zażalenia.

*[dowód: akta kontroli str. 63]*

W oparciu o przedłożoną dokumentację stwierdzono, że decyzja o odebraniu dziecka z rodziny w trybie art. 12a ustawy podjęta została bez udziału przedstawiciela ochrony zdrowia. Jednocześnie, w oparciu o notatki urzędowe, sporządzone na okoliczność przeprowadzonej interwencji ustalono, że przedstawiciele MOPS i Policji podjęli działania mające na celu zapewnienie, w myśl przepisów ustawy, udziału przedstawiciela ochrony zdrowia w czynnościach odebrania dzieci z rodziny. Ww. kontaktowali się telefonicznie z pogotowiem ratunkowym, Szpitalem Miejskim w Ełku, Szpitalem Wojskowym w Ełku z prośbą o oddelegowanie przedstawiciela ww. instytucji do miejsca interwencji – w każdym przypadku odmówiono. Wobec powyższego, mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo dzieci ww. podjęli decyzję o ich odebraniu od matki i umieszczeniu u cioci.

Kontrolujący stwierdzili, że odebrane dzieci zostały umieszczone u krewnej, nie będącej osobą najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, co było niezgodne z art. 12 a ust. 1 ustawy.

Skutkiem ww. nieprawidłowości było naruszenie przepisu art. 12 a ust. 1 ustawy.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli pracownicy socjalni, którzy podjęli decyzję o odebraniu dzieci z rodziny i umieszczeniu ich u cioci.

### **IV. Realizacja zadania w zakresie prowadzenia działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.**

Dyrektor MOPS wyjaśniła na piśmie, że działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, w okresie objętym kontrolą, prowadzono m.in. poprzez:

- organizację zajęć dla rodziców z animatorem, w ramach których przeprowadzono m.in.:
  - wykład i warsztaty z zakresu bezpiecznych zabaw – udział wzięło 15 osób,
  - zajęcia nauki poprzez zabawę – udział wzięło 15 osób,

- warsztaty zwiększające więzi rodzinne i podtrzymujące tradycje – udział wzięło 15 osób,
- organizację warsztatów dla rodziców/opiekunów dziecka, rodziców/opiekunów wychowujących dziecko z rodzin zagrożonych przemocą. W ramach warsztatów przeprowadzono m.in.:
  - zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży z zakresu cyberprzestrzeni – udział wzięło 18 osób,
  - zajęcia o szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki dopalacze) – udział wzięło 10 osób,
  - zajęcia nt przemocy rówieśniczej – udział wzięło 10 osób,
  - wykład na temat zaniedbania dziecka – jako formy przemocy oraz konsekwencji wynikających z nienależycie sprawowanej opieki – udział wzięło 11 osób,
  - zajęcia z promowania odpowiednich wzorców rodzinnych, metod wychowawczych bez użycia przemocy – udział wzięło 10 osób,
  - naukę umiejętności radzenia sobie ze złością, agresją – udział wzięło 10 osób,
  - zajęcia z poznawania metod rozwiązywania konfliktów, a także niwelowania stresu, – udział wzięło 10 osób,
  - zajęcia z metod wychowawczych akceptowanych przez prawo – udział wzięło 10 osób,
  - naukę spędzania czasu wolnego z dzieckiem – udział wzięło 11 osób,
  - zajęcia z procedur prawnych w przypadku przemocy w rodzinie – udział wzięło 10 osób.
- organizację imprez promujących wartości rodzinne, takich jak „Majówka Międzypokoleniowa” na którą zaproszono rodziny wielopokoleniowe. W ramach spotkania zorganizowano: atrakcje dla dzieci i rodziców (zabawy ruchowe, wykonywanie prac plastycznych, gry i zabawy, malowanie twarzy), zajęcia z profilaktyki zdrowia. Działał również punkt informacyjny w którym udzielano porad i konsultacji przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny,
- pracę z rodziną w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców wykonywana przez asystentów rodziny. W 2016 roku z pomocy asystentów skorzystało 91 rodzin, w tym 21 rodzin wobec których realizowana była procedura „Niebieskie Karty”. Zatrudnienie asystentów rodzin dofinansowane było ze środków programu ministerialnego „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

[dowód: akta kontroli str. 64-65]

Kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań z zakresu prowadzenia działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

#### **V. Realizacja zadania w zakresie zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.**

Dyrektor MOPS wyjaśniła na piśmie, że w okresie objętym kontrolą nie było przypadku konieczności zapewnienia schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. W ww. piśmie dyrektor MOPS wskazała, że w razie zaistnienia takiej konieczności wykorzystane zostaną najbliższe placówki, w których będą wolne miejsca tj. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Elckiej, Dom Samotnej Matki „Caritas” w Elku i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olecku.

[dowód: akta kontroli str. 66]

*M* *ed. 2/1*

## **VI. Realizacja zadań w zakresie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w tym prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”.**

W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w Mieście Ełk, funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta w Ełku Nr 56/2014 z dnia 31 grudnia 2014 r. ze zm. oraz w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Ełku Nr X.110.15 z dnia 29 września 2015 r. określającą tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Ełku oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

*[dowód: akta kontroli str. 67-75]*

Kontrolujący stwierdzili, że w okresie objętym kontrolą Zespół funkcjonował w składzie, zgodnym z zapisem art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

W oparciu o przedłożoną dokumentację stwierdzono, że Prezydent Ełku zawarł porozumienia o współpracy w Zespole ze wszystkimi podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu.

W oparciu o przedłożoną dokumentację ustalono, że członkowie Zespołu, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy, złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności.

*[dowód: akta kontroli str. 76-80]*

W toku kontroli ustalono, że członkowie Zespołu na posiedzeniu w dniu 22 maja 2015 r., w związku z rezygnacją wcześniejszej Przewodniczącej Zespołu wybrali nową osobę pełniącą tę funkcję w osobie Pani Teresy Stankiewicz – pracownika MOPS. Posiedzenie udokumentowano w formie protokołu.

*[dowód: akta kontroli str. 81-83]*

Członkowie Zespołu upoważnili na piśmie w dniu 22 maja 2015 r. Przewodniczącą Zespołu do tworzenia grup roboczych.

*[dowód: akta kontroli str. 84]*

Przewodnicząca Zespołu, w dniu 23 maja 2015 r. upoważniła na piśmie Zastępcę – Panią Dorotę Siedlecką – przedstawiciela MOPS do realizacji zadań w jej imieniu podczas jej nieobecności.

*[dowód: akta kontroli str. 85-87]*

Dyrektor MOPS oświadczyła na piśmie, że dokumentacja związana z funkcjonowaniem Zespołu oraz procedurą „Niebieskie Karty” przechowywana jest w pomieszczeniu MOPS w szafach zamykanych na klucz, do których dostęp mają wyłącznie osoby do tego uprawnione.

*[dowód: akta kontroli str. 88]*

Przedstawione kontrolującym protokoły potwierdzają, że w okresie objętym kontrolą odbyło się 7 posiedzeń Zespołu, których częstotliwość była zgodna z określoną w art. 9a ust. 7 ustawy.

*[dowód: akta kontroli str. 89]*

W zakresie dotyczącym sposobu i trybu powołania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz składu i częstotliwości spotkań nie stwierdzono nieprawidłowości.



## Realizacja zadania w zakresie procedury „Niebieskie Karty”

W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, rozpatrywano 290 procedur „Niebieskie Karty”. W przypadku 273 z ww. spraw procedurę, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, wszczęli przedstawiciele Policji, w 16 przypadkach przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, w 1 przypadku przedstawiciel komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wypełniono 44 formularze „Niebieska Karta – A” dokumentujące kolejne zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie, z czego 42 formularze wypełnili przedstawiciele Policji, 2 formularze wypełnili przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej.

[dowód: akta kontroli str. 90-91]

Kontrolujący przeanalizowali dokumentację 15 losowo wybranych spraw, prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”, nr spraw: 36/2016, 59/2016, 61/2016, 69/2016, 138/2016, 142/2016, 147/2016, 171/2016, 178/2016, 180/2016, 188/2016, 10/2017, 16/2017, 38/2017, 43/2017.

[dowód: akta kontroli str. 92-99]

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji dokonano następujących ustaleń w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”:

- W przypadku 8 z ww. spraw procedurę, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, wszczęli przedstawiciele Policji, w 6 przypadkach – przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, w 1 przypadku przedstawiciel komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- We wszystkich przypadkach formularze „NK-A” zostały przekazane do przewodniczącej Zespołu zgodnie z terminem wskazanym w § 7 ust. 1 rozporządzenia.
- Wszystkimi 15 sprawami zajmowały się grupy robocze powołane przez przewodniczącą Zespołu.
- Członkowie grup roboczych, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy, złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności.
- We wszystkich przypadkach formularze „NK-A” przekazane zostały przez przewodniczącą Zespołu członkom grup roboczych zgodnie z terminem określonym w § 8 ust. 1 rozporządzenia.
- W 7 przypadkach skład grup roboczych był adekwatny do indywidualnych potrzeb i problemów rodzin objętych procedurami. W przypadku 8 spraw, grupy robocze funkcjonowały w składzie niezgodnym z art. 9a ust. 11 i 12 ustawy, tj.:
  - w 4 przypadkach w grupie roboczej brak było przedstawiciela oświaty, pomimo że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” były dzieci w wieku szkolnym (sprawy nr: 59/2016, 69/2016, 10/2017, 38/2017),
  - w 6 przypadku w grupie roboczej brak było kuratora, pomimo że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” prowadzony był jego dozór (sprawy nr: 59/2016, 61/2016, 69/2016, 138/2016, 142/2016, 147/2016).

Ww. nieprawidłowość skutkowałą ograniczeniem możliwości podejmowania kompleksowych, interdyscyplinarnych działań na rzecz rodzin, które były objęte procedurą.

Za powstałą nieprawidłowość odpowiedzialna była przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego, w przypadku sprawy nr 142/2016 odpowiedzialna była Zastępca przewodniczącej.

- W dokumentacji wszystkich 15 spraw znajdowały się formularze „NK-C”, wypełnione zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia.
- W sprawach nr: 36/2016, 69/2016, 142/2016, 147/2016, 180/2016, 10/2017 przedstawiciele Policji wypełnili formularze „Niebieska Karta – A” dokumentujące kolejne zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie, zgodnie z zapisem § 9 ust. 1 rozporządzenia. Formularze „NK-A” przekazane zostały do przewodniczącej Zespołu zgodnie z terminem wskazanym w § 7 ust. 1 rozporządzenia, następnie przez przewodniczącą do grup roboczych zgodnie z terminem wskazanym w § 8 ust. 1 rozporządzenia. Po ww. zdarzeniach członkowie grup roboczych wypełnili formularze „NK-C, zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia.
- W przypadku wszystkich 15 spraw w przedłożonej dokumentacji znajdowały się opracowane indywidualne plany pomocy.  
W przypadku 2 spraw w indywidualnych planach pomocy wskazano działania dla wszystkich członków grup roboczych powołanych do realizacji procedur, zgodnie z § 16 ust. 2 rozporządzenia.  
W przypadku 13 spraw w indywidualnych planach pomocy nie wskazano działań dla przedstawicieli wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji procedur – członków grup roboczych, tj. nie wskazano działania dla:
  - przedstawiciela ochrony zdrowia w przypadku spraw nr: 36/2016, 59/2016, 61/2016 69/2016, 138/2016, 142/2016, 171/2016, 180/2016 188/2016, 10/2017, 16/2017, 38/2017, 43/2017,
  - przedstawiciela komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w przypadku spraw nr: 142/2016, 171/2016,
  - przedstawiciela oświaty w przypadku spraw nr: 43/2017, 142/2016, 171/2016, 188/2016.Powyższe było niezgodne z § 16 ust. 2 rozporządzenia.  
Za powstałą nieprawidłowość odpowiedzialna była przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego, w przypadku sprawy nr 142/2016 odpowiedzialna była zastępca przewodniczącej.

- W dokumentacji 12 zbadanych spraw znajdowały się wypełnione zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia formularze „NK-D”.  
W przypadku 3 spraw niewypełnienie „NK-D” spowodowane było:
  - niezgłoszeniem się osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkania grupy roboczej, pomimo pisemnych wezwań – sprawa nr 38/2017,
  - przebywaniem osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w zakładzie karnym – sprawa nr 138/2016,
  - przebywaniem osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na terenie Gminy Stare Juchy – sprawa nr 178/2016.
- W przypadku 10 spraw, członkowie grup roboczych dokumentowali zaplanowane dla nich działania, zgodnie z 9b ust. 3 pkt 3 ustawy i w § 10 ust. 1 rozporządzenia,

W przypadku 5 spraw (nr 69/2016, 138/2016, 147/2016, 178/2016, 10/2017) w przedłożonym materiale brak było dokumentów potwierdzających realizację zaplanowanych w ramach procedury działań członków grupy roboczej przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku.

Brak udokumentowania realizacji indywidualnych planów pomocy w rodzinach objętych procedurą przez członków grup roboczych realizujących działania, stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy i w § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości stwierdzenia, czy zaplanowane w ramach procedur działania zostały zrealizowane.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie grup roboczych realizujący procedury – przedstawiciele MKRPA.

- W przypadku 8 spraw procedura pozostawała w trakcie realizacji. W przypadku 7 spraw nr: 36/2016, 59/2016, 61/2016, 69/2016, 138/2016, 171/2016, 178/2016), procedura „Niebieskie Karty” została zakończona. Zakończenie procedur udokumentowane zostało w formie protokołów, podpisanych przez przewodniczącą Zespołu.

W przypadku 3 spraw (nr 59/2016, 138/2016, 178/2016) procedury zakończono, pomimo braku udokumentowania, przez członków grup roboczych – przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku, realizacji działań wobec rodzin objętych procedurą, wskazanych w indywidualnych planach pomocy.

Powyższe było niezgodne z § 10 ust. 1 i § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości stwierdzenia, czy zrealizowano wszystkie zadania zawarte w indywidualnych planach pomocy wobec rodzin objętych procedurą.

Za powstałą nieprawidłowość odpowiedzialna była przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

W przypadku 4 procedur wskazano w protokole z ich zakończenia przesłanki niezgodne ze stanem faktycznym, co było niezgodne z zapisem § 18 rozporządzenia.

Powyższe uchybienie skutkowało nieprawidłowym sporządzeniem protokołu z zakończenia procedur.

Za uchybienie odpowiedzialna była przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dyrektor MOPS wyjaśniła na piśmie, że monitoring sytuacji rodzin, o którym mowa w art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie prowadzony był przez pracowników socjalnych MOPS i asystentów rodziny, policjantów oraz przedstawicieli oświaty. Sytuacje rodzin po zakończeniu procedury omawiane są również na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

[dowód: akta kontroli str. 100]

Kontrolujący stwierdzili wyżej wskazane nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania Zespołu w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W toku kontroli ustalono, że przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było niestosowanie przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań obowiązujących przepisów prawa.

W trakcie kontroli na bieżąco omawiano wyniki kontroli oraz udzielano instruktażu i wyjaśnień przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego oraz dyrektor MOPS. Kontrolujący omówili ponadto wyniki kontroli na spotkaniu podsumowującym

z Wiceprezydentem Elku – Panem Arturem Urbańskim, dyrektor MOPS – Panią Anetą Ruszczyk oraz Przewodniczącą ZI – Panią Teresą Stankiewicz, które odbyło się w dniu 28 kwietnia 2017 r.

Na tym protokół zakończono.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po odczytaniu podpisano

w dniu .....20.06.17.....

Na podstawie § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. 2011 nr 126 poz. 718), kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy (odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych). Ma też prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki kontrolowanej stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej wobec zastrzeżeń.

**Prezydent Miasta Elk**

PREZYDENT MIASTA

*Tomasz Andrukiewicz*

.....  
miejsowość, data

**Zespół kontrolujący**

GŁÓWNY SPECJALISTA

*Tomasz Jadanowski*

GŁÓWNY SPECJALISTA

*Edyta Jurgielewicz*

p.o. KIEROWNIKA ODDZIAŁU

*Ewa Korycka*  
GŁÓWNY SPECJALISTA